

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 563 | י"ט כסלו תשע"ב | 15.12.11 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il

מו"ל ועורכת: סגיל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

שלוש שנים לאחר פרסום דו"ח דורנר; בחודש הבא יחל בחולון ניסוי מצומצם ביישומו

הכל. בראש הוועדה שהקים משה"ח ליישום הדו"ח עומדת מנכ"לית משה"ח לשעבר, שלומית עמיחי. עמיחי נימקה לאחרונה את ההיקף המצומצם של הניסוי. לדבריה, מדובר בניסוי שנועד בראש וראשונה לבדוק את תקפותו של כלי שפותח בראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך. מטרת הכלי היא להעריך את תפקודם של תלמידים בעלי צרכים מיוחדים.

ממשה"ח נמסר לקו לחינוך, כי על פי המידע שבידי המשרד, מדובר בכלי ייחודי וראשון מסוגו שפותח בעולם. לא מצוי כיום כלי אחד כזה, המתאים לכל סוגי הלקויות. עוד נמסר, כי בשל היותו חדש בעולם, פותח הכלי באופן הדרגתי, תוך בדיקה מתמדת של תקפותו בכל שלב ושלב. ממשה"ח נמסר, כי הכלי פותח ככלי עזר להקצאה דיפרנציאלית של המשאבים הנדרשים לתלמידים שנמצאו זכאים לחינוך מיוחד. עם זאת, הכלי לא יישמש לקביעת זכאותו של התלמיד לתקצוב, בהתאם לנהלים החדשים שגובשו במסגרת יישום המלצות ועדת דורנר. פיתוח הכלי לווה על ידי ועדת היגוי מקצועית, שהוקמה על ידי הראמ"ה, והורכבה מאנשי אקדמיה ומחקר מתחומי החינוך המיוחד, לקויות למידה ומדידה פסיכולוגית, וכן אנשי מינהל בתחום החינוך המיוחד.

(המשך בעמ' 2)

דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מערכת החינוך המיוחד בישראל, המכונה גם "דו"ח דורנר", פורסם בינואר 2009. ההמלצה העיקרית של הדו"ח הייתה ש"הכסף יילך אחרי הילד" – לכל תלמיד בעל צרכים מיוחדים יהיה סל תקציבי שישמש אותו. התקציב בסל יהיה זהה אם ילמד בחינוך המיוחד או ישולב בחינוך הרגיל. מדובר במודל ה"שובר" – ואוצר, שבמסגרתו תינתן להורים האפשרות לקבוע באיזו משתי המסגרות החינוכיות ילמד ילדם; בחינוך הרגיל – אם הליקוי של הילד מאפשר לשלב אותו, או בחינוך המיוחד. מודל זה נותן מענה לבעיה הקיימת כיום בשילוב – מחסור במשאבים לטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, הגורם לכך שהורים רבים מעדיפים להשאיר את ילדיהם בבתי"ס של חינוך המיוחד, גם כשהם מתאימים לשילוב. אם יופעל המודל החדש, ניתן להניח שהנכונות של בתי"ס מהחינוך הרגיל לשלב תלמידים מהחינוך המיוחד תגדל, מכיוון שגם התקצוב שיקבלו למטרה זו יגדל.

העיתוי שבו פורסם דו"ח דורנר, שהיה אז פחות משלושה חודשים לחילופי השלטון, לא בישר טובות לגבי ביצועו. למרות זאת מתברר, כי הנהלת משה"ח הנוכחית לא זנחה את הדו"ח; ניסוי ביישומו יחל בחודש הבא בחולון. יש לציין, כי מדובר בניסוי בקנה מידה קטן, שיכלול אך ורק את שכבת כיתות ג' בעיר, וכ-100 תלמידים בעלי צרכים מיוחדים בסך.

דו"ח חדש; כ-2,000 מורים מועסקים באמצעות גורמים מתווכים בשש רשויות מקומיות שנבדקו

מורים באמצעות גופים מתווכים, הוכן לבקשתה של חברת הכנסת שלי יחימוביץ'. מהדו"ח עולה, כי בשש רשויות מקומיות שנבדקו, רובן מבוססות, מועסקים באמצעות חברות מתווכות כ-2,000 מורים. כשמוסיפים למספר זה את 1,500 המורים המועסקים על ידי החברה למתנ"סים במסגרת תוכנית היל"ה, ו-4,000 מדריכי תוכנית קרב, הרי שהמספר מגיע לכ-7,500 מורים. למספר זה ניתן להוסיף מורים המועסקים על ידי רשויות מקומיות אחרות, באמצעות חברות מתווכות, ועל ידי עמותות רבות, המפעילות תוכניות התערבות בבתי"ס. מורים אלו מלמדים בשעות שמעבר לתקן משה"ח, במקצועות הליבה ובמקצועות העשרה כאחד.

(המשך בעמ' 2)

המאבק החברתי, שהחל בקיץ האחרון, לא פסח גם על תחום החינוך. אחד הנושאים המרכזיים שהועלו בתחום זה היה העסקת מורים באמצעות חברות קבלן או גופים מתווכים. מורים אלו אינם מקבלים בדרך כלל את מלוא הזכויות שמקבלים המורים המועסקים על ידי המדינה או הבעלויות, כמו קביעות. את מספרם המדויק של המורים אין איש שידע. משרד החינוך אינו עורך מעקב אחר התופעה וכך גם מרכז השלטון המקומי. מובילי המאבק החברתי נוקבים במספר גבוה של מורים המועסקים בדרך זו – כ-15 אלף ואף כ-20 אלף מורים. מספרים אלו נראים אולי מופרכים, אך כנראה שאינם רחוקים מהמציאות. כך לפחות ניתן להסיק מדו"ח שערך מרכז המחקר של הכנסת. הדו"ח, שכותרתו היא "מעקב אחר התופעה של העסקת

כנס מכון מופ"ת:

החינוך בישראל פיסות מציאות

יתקיים ביום ראשון, כ"ט בכסלו תשע"ב, 25 בדצמבר 2011, בין השעות 9:00-15:45
במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קריית החינוך, תל אביב

דא' היתר/מ/ת: לנרשמים מראש - 60 ש"ח; לנרשמים ביום הכנס - 80 ש"ח
הרשמה: במינהל לומדים בטל': 03-6901426/401 או במרכז ההרשמה המקוון
של מכון מופ"ת: <http://register.macam.ac.il>
אתר מכון מופ"ת: www.mofet.macam.ac.il/iun

לשאלות אודות הכנס

שלוש שנים לאחר פרסום דו"ח דורנר; בחודש הבא יחל בחולון ניסוי מצומצם ביישומו

(המשך עמ' 1)

בשבוע שעבר התקיים בוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת דיון בנושא יישום דו"ח דורנר. בדיון השתתפו מנהלת האגף לחינוך מיוחד, רעיה לוי-גודמן, סמנכ"לית המשרד, מיכל כהן, שלומית עמיחי, נציגים של הארגונים המטפלים באוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים והורים לילדים בחינוך המיוחד. עמיחי נימקה בישיבה את הסיבות לכך שרק עתה, כשלוש שנים לאחר פרסום הדו"ח, עומד להתחיל הניסוי. לדבריה, בעקבות חילופי השלטון לקח "קצת זמן" עד שהנהלה החדשה של המשרד הכירה את הדו"ח. לטענתה, מרגע זה קיימה הוועדה ליישום הדו"ח עשרות פגישות. עמיחי הוסיפה, כי גם פיתוח הכלי להערכת התפקוד, שימש את ועדות היישום, לקח לא מעט זמן. לדברי עמיחי: "הזמן חשוב, אך חשוב יותר שהתוכנית תבוצע בצורה אחראית, ולכן חייבים היו לבנות את כלי המימון ומודל תקצוב". לנציגי ההורים והארגונים שהשתתפו בדיון היו

טענות לא מעטות לגבי התנהלות משה"ח לקראת יישום הדו"ח. הטענה המרכזית הייתה על חוסר שקיפות. לדבריהם, נציגיהם ונציגי הארגונים לא שותפו בדיוני הוועדה ליישום דו"ח דורנר, למרות שעל פי הדו"ח ההורים הם שאמורים להחליט על המסגרת החינוכית שבה ילמדו ילדיהם. כמו כן, למרות הוראת ועדת החינוך של הכנסת, שחוברת מידע מפורטת על תהליך הניסוי ומשמעותו תועבר להורים עד ל-1.9.2011, הדבר לא נעשה עד היום. מנהלת האגף לחינוך מיוחד הבטיחה, כי החוברת הושלמה ולהורים יינתן מידע שבו יפורט מה כולל השובר שיקבלו.

סמנכ"לית משה"ח ציינה בדיון, כי חשוב לשתף את ההורים, אבל לא לפני שגובשו הכלים ליישום הדו"ח. לדבריה: "מערכת שלמה צריכה ללמוד את השילוב - כיצד לקלוט את הילדים, כדי שלא יהיה שילוב רק לכאורה, אלא שילוב מקצועי שמתאים להם".

דו"ח חדש; כ-2,000 מורים מועסקים באמצעות גורמים מתווכים בשש רשויות מקומיות שנבדקו

(המשך עמ' 1)

עורכי הדו"ח בדקו מהו מספר המורים המועסקים על ידי גופים מתווכים בירושלים, תל אביב, ראשון לציון, רמת גן, הרצליה והמועצה האזורית באר טוביה. על פי הדו"ח, בירושלים מועסקים כ-250 מורים בבתי"ס העל יסודיים שבבעלות עמותות רנה קאסן; תיכון רנה קאסן, מקיף על-שם זיו, עירוני פסגת זאב וסמינר בית-יעקב. ממנח"י נמסר, כי מורים אלו מועסקים עם מלוא הזכויות; קביעות, חופשות קיץ מלאות, הפרשות לקרן פנסיה, פיצויים, קרנות השתלמות, החזר שכר לימוד ופדיון ימי מחלה. כ-170 מורים נוספים המועסקים על ידי העמותות מלמדים ב-23 בתי"ס שהם בבעלות עיריית ירושלים.

בתל אביב מועסקים 861 מורים על ידי חברת יובל חינוך; 374 בחינוך היסודי, 387 בחינוך העל יסודי ו-100 - בחינוך המיוחד. העירייה מציינת, כי המורים מועסקים במסגרת מערך מסייע, תל"ן, תגבור וניהול עצמי של בתי"ס. המורים המועסקים באמצעות יובל חינוך מקבלים שכר עבור שעות אפקטיביות או עבור חלקיות משרה. עיריית תל אביב טוענת, כי תנאי ההעסקה והשכר של המורים

הם בהתאמה להסכמים הקיבוציים הארציים. עם זאת מוסיפים בעירייה, כי מעצם היותו של אופי ההעסקה מותנה בהקצאה המתחדשת מדי שנה, לא ניתן להעניק למורים קביעות.

בראשון לציון מועסקים במערכת החינוך העירונית כ-170 מורים באמצעות "החברה העירונית". מורים אלו מלמדים את מקצועות הליבה. המורים מועסקים בחוזים אישיים וזכאים לימי חופשה בהתאם לוותק שלהם. כך, לדוגמה, מורים עם ותק של שנה עד שנתיים זכאים לעשרה ימי חופשה בשנה בלבד. מורים משנה תשיעית ואילך זכאים ל-23 ימי חופשה בשנה.

ברמת גן מועסקים כ-300 מורים בבתי"ס היסודיים באמצעות חברת "מפעלי בית עמנואל". חלק מהמורים מועסקים בחוזה אישי ומקבלים שכר במשך 12 חודשים בשנה. המורים האחרים מועסקים בחוזה אישי לפי שעות עבודה.

בהרצליה מועסקים באמצעות גופים מתווכים מורים בשני בתי"ס, בהוראת מקצועות העשרה בלבד. המורים מועסקים בחוזה אישי בשכר על בסיס שעה, ומקבלים שכר עבור 12 חודשים בשנה. במועצה האזורית באר טוביה כ-10% מהמורים מועסקים על ידי גופים מתווכים.

על פי הדו"ח, לאחרונה הודיע שר החינוך, כי נושא המורים המועסקים באמצעות גופים מתווכים יבדק לעומק. לדברי סער, הבדיקה תיעשה תוך הבחנה בין תוכניות תוספתיות, שבהן אין בהכרח הצדקה לקליטת העובדים כמורים מן המניין, לבין תוכניות אחרות, שבהן ייתכן שראוי לקלוט אותם.

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה פגישה ושכרה בצידה יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה ולידיו במו"מ מול מעסיקים.
- פיצויי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

גרפולוגיה

ייעוץ והכוונה

משה גולדשטיין

0506575501

אנשי אקדמיה; ברפורמות במערכת החינוך פועלות מגמות מנוגדות היוצרות מתח בבתי הספר

משמעותית מאשר בבתי"ס האחרים. לדברי ד"ר מיכל טבח, הרפורמות אופק חדש ועוז לתמורה אינן פדגוגיות, אלא עוסקות בעיקר במבנה שבוע העבודה במערכת החינוך. לטענתה, המרכיב הפדגוגי היחיד של שתי הרפורמות הוא השעות הפרטניות. ד"ר טבח הוסיפה, כי ברפורמת אופק חדש היו אמורים להיות כמה סוגי שעות פרטניות – שעות רוחב לקבוצה קטנה של תלמידים, שעות רוחב כיתתיות, שבהן הכיתה כולה נחלקת לקבוצות של עבודה פרטנית, ושעות קצה – אחרי שעות הלימודים הרגילות. לטענתה, בפועל שעת הרוחב הכיתתית לא מיושמת בבתי"ס כלל. שעות הקצה מתבטלות לעתים קרובות, מכיוון שהתלמידים מעדיפים ללכת הביתה לאחר תום הלימודים. מה שנשאר היא השעה הפרטנית הקבוצתית, המתקיימת במקביל לשעות הלימודים, שממנה נהנה בדרך כלל רק חלק קטן מהתלמידים. ראש אגף הייעוץ החינוכי בשפ"י, אלה אלגרסי, ציינה בדיון, כי ברפורמת אופק חדש יש ערך מוסף חשוב – החינוך האישי, המופעל במסגרתה בחטיבות הביניים. במסגרת החינוך האישי מחולקים התלמידים בכל כיתה לשתי קבוצות, המלוות על ידי מורה חינוכאי. המורה מקיים עם התלמידים שבקבוצתו שיח. לדברי אלגרסי, המבנה הזה מזמן לכל מחנך לשוחח פעמיים-שלוש בשבוע עם התלמידים על היבטים רגשיים וחברתיים בחייהם, דבר שלא היה קיים עד כה. "בשבילנו, אנשי הייעוץ החינוכי, זו הגשמת חלום", הוסיפה אלגרסי. עם זאת, לדבריה, אפילו מורים טובים מתקשים לבצע את תהליך החינוך האישי. אלגרסי ציינה, כי האתגר של הייעוץ במשה"ח הוא להכשיר יועצים, שיכולים ללמד את המורים כיצד להטמיע בתוך השיח האישי עם התלמידים הצבת מטרות לימודיות חברתיות. לדבריה, במשה"ח קיימת הציפייה, שהקשר הבלתי אמצעי שנוצר בין המורה לתלמידיו במסגרת החינוך האישי, יסייע לשיפור ההישגים בלימודים.

שתי מגמות מנוגדות מאפיינות את הרפורמות האחרונות במערכת החינוך – ריכוזיות וסטנדרטיזציה מחד ותהליך הולך וגדל של שונות מאידך. כך טען ד"ר דן גיבתון, בדיון בנושא "הרפורמות החינוכיות במערכת החינוך הציבורית בישראל בשנים האחרונות; נקודות מבט שונות להתייחסות". הדיון התקיים השבוע, במסגרת סמינר המחקר שעורך ביה"ס לחינוך באוניברסיטת תל אביב. לדברי ד"ר גיבתון, הסטנדרטיזציה באה לידי ביטוי, למשל, בריכוז הכשרת המנהלים במכון אבני ראשה, ובמדידה והערכה הנערכת על ידי הראמ"ה. עידוד השונות בא לידי ביטוי בחקיקה המשמעותית, מאז שנת 2007, שביצרה את חלוקת מערכת החינוך למסגרות ייחודיות. בחקיקה זו נכללים "חוק נהרי", תיקון מספר 10 לחוק חינוך ממלכתי, המחזק את מעמד החינוך המוכר שאינו רשמי, וחוק "מוסדות חינוך ייחודיים". לטענתו, מערכת החינוך בחרה בשונות על פני השוויון. גם ד"ר אודרי אדי-רקח הצביעה על שתי מגמות סותרות ברפורמות האחרונות במערכת החינוך; אחריותיות (accountability) מכוונת הישגים מחד והגברת האוטונומיה של המנהל והמורה – מאידך. האחריותיות באה לידי ביטוי ברפורמות בדרישה ההולכת וגדלה מבתי"ס להגיע להישגים גבוהים. עם זאת, הרפורמות דורשות מבתי"ס גם להפגין יותר יוזמה, למשל במסגרת המעבר לניהול עצמי. לדבריה, שתי המגמות האלו גורמות למנהלים ולמורים מתח רב, מכיוון שלכאורה מדובר במגמות החוסמות זו את זו. עם זאת ציינה ד"ר אודרי אדי-רקח, כי ישנן עדויות מהארץ ומהעולם שניתן לשלב אותן בהצלחה. על פי עיבוד של נתוני מבחני פיזה הבינלאומיים, שהציגה ד"ר אדי-רקח, 14.2% מבתי"ס בישראל מצליחים לשלב אוטונומיה ואחריותיות. נתון מעניין הוא, שהחלק הגדול של בתי"ס אלו שייך למגזר הממלכתי-דתי. מהנתונים עולה, כי בבתי"ס בהם משולבות שתי המגמות, ההישגים במבחני פיזה גבוהים

התכנסות 10:00-08:30

ברכות: 10:30-10:00
שר התחבורה והבטיחות בדרכים
חה"כ ישראל כ"ץ
סגן שר החינוך
חה"כ הרב מנחם אליעזר מוזס
מנכ"ל הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים
מר רון מוסקוביץ

מר אלעד הולנדר - תורת המשחקים 11:30-10:30

דר' יוסי הראל פיש - מגמות ודפוסים 12:15-11:30
התנהגויות סיכון בדרכים של נוער בישראל
בעשור האחרון

הפסקת צהריים 13:30-12:15

מר אודי קפלינסקי - איך לדבר איתם? 14:15-13:30

תאטרון אורנה פורת - 15:15-14:15
ההצגה "חיים פעם אחת"

סי היימן - מופע אמנותי 15:30-15:15

מחנכים לבטיחות בדרכים

כנס חמישי

האירוע יתקיים במרכז וואהל סנטר
רח' מקס ואנה ווב (מול קמפוס צפוני בר אילן) רמת-גן

28.12.2011
יום רביעי, זאת חנוכה, ב' בטבת תשע"ב

הנכם מוזמנים!
להרשמה לכנס: www.rsa.gov.il

הרשות הלאומית
לבטיחות בדרכים

אגף זה"ב

מפה מתוקשבת לבחינת הבגרות בגיאוגרפיה זכתה בתחרות ארצית – מפה גיאולוגית ממוחשבת של העולם, שפותחה במטח עבור בחינת הבגרות המתוקשבת בגיאוגרפיה, זכתה במקום הראשון בתחרות מפות ארצית. התחרות נערכה במסגרת הכנס השנתי של חברת סיסטמטיקס, שהתקיים לאחרונה. החברה משווקת בארץ את תוכנת ArcView, המשמשת לפיתוח מפות מקוונות רב-שכבתיות. המפה של מטח נבנתה בהנחיית הפיקוח על הוראת הגיאוגרפיה. מהחברה נמסר, כי במטח משתמשים בתוכנה לפיתוח סדרת מפות אינטראקטיביות ורב-שכבתיות, הכלולות בבחינת הבגרות המתוקשבת בגיאוגרפיה. ייחודן של המפות הוא האפשרות הניתנת לתלמידים הנבחרים להפעיל או לסגור שכבות מידע שונות על פי הנדרש בשאלות הבחינה. המפה של מטח התמודדה בתחרות מול כ-15 מפות של גופים שונים ובהם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, צה"ל ורשויות מקומיות.

הסתיים מיזם "בנות מצוינות במדע" מהמגזר הערבי בירושלים – טקס סיום המיזם לקידום המצוינות במדעים בקרב תלמידות המגזר הערבי בירושלים התקיים לאחרונה. הטקס התקיים בקמפוס האוניברסיטה העברית בגבעת רם. המיזם, שהחל בשנת הלימודים שעברה והשנה והסתיים בחודש שעבר, נערך על ידי המחלקה למדע וטכנולוגיה והמינהל לחינוך במזרח ירושלים במנח"י, בשיתוף עם חברת אינטל ומרכז מעבדות הנוער על שם בלמונטה באוניברסיטה העברית בגבעת רם. במיזם השתתפו 20 תלמידות מבתי"ס העל יסודיים מאמונייה, ראס אל עמוד ואלמוכבר. המיזם כלל 13 מפגשים, שבהם ערכו התלמידות במעבדות עבודות חקר בפיזיקה, ביולוגיה וכימיה, הכינו פוסטרים מדעיים ומצגות על עבודתן, ביקרו מדעניות במעבדות שלהן ולמדו על המחקרים שהן עורכות. במסגרת המיזם ליוו את התלמידות מנטוריות – מדריכות אישיות, המתמחות במדעים מהמגזר הערבי. המטרה הייתה שהמדריכות יישמשו עבור התלמידות כמודל לחיקוי. בקרוב יפתח מחזור נוסף של המיזם, שבו אמורות להשתתף תלמידות רבות יותר. בטקס סיום המיזם השתתפו, בנוסף לתלמידות והוריהן, סגנית מנהל מנח"י למגזר הערבי, לארה מובאריכי, מנהל מרכז מעבדות בלמונטה, ד"ר אשל אופיר, ונציגת אינטל, גתמי מצלאוי. הדוברים בטקס ציינו את תרומת המיזם לבחירה של התלמידות בלימודים במגמה ריאליט ובלומידים אקדמיים בעתיד. במהלך הטקס הציגו התלמידות את הפרויקטים שעליהן עבדו במסגרת המיזם.

תלמידי מגמת המוזיקה השתתפו ביום מוזיקאלי מרוכז בתל אביב – תלמידי מגמת המוזיקה בחטיבת הביניים לאומנויות רעות בחיפה, השתתפו לאחרונה ביום פעילות מוזיקאלית מרוכז בתל אביב. לדברי רכז המגמה, דודי סופר, במהלך היום נחשפים

התלמידים למוזיקה השונה מהמוזיקה הקלאסית, שאלה הם נחשפים בקונצרטים במהלך שנת הלימודים. במסגרת פעילות נפגשו התלמידים בסינמטק תל אביב עם ניר מולד, בימאי, תסריטאי ומורה לקולנוע, שהסביר להם על ההכנה של הפסקול לסרט. בהמשך היום האזינו התלמידים לקונצרט של מוזיקה קלה של תזמורת "האורקסטרה". שיאו של היום היה מפגש של התלמידים עם הזמרת והמלחינה יהודית רביץ. במהלך המפגש שאלו התלמידים את רביץ שאלות רבות, כמו "מתי החלה הקריירה שלך?" ו"כיצד היא מקבלת את הפרסום הרב שלך?" המסר החד משמעי של הזמרת לתלמידים היה שיש לעסוק בראש ובראשונה בעבודה ובצורה ורק אחר כך בפרסום.

חדש על המדף

"שעת דיאלוג"; ספר הפעלות לשיעורי חינוך – ביה"ס העל יסודי שש-שנתי קדמה בשכונת "הקטמונים" בירושלים, הוקם לפני כ-17 על ידי עמותת קדמה לשיוויון בחינוך ובחברה בישראל. באותה עת היה ביה"ס מהמקיפים השש-שנתיים העיוניים היחידים שהוקמו בשכונת מצוקה בישראל. עד אז פעלו בשכונות מצוקה בעיקר בתי"ס מקצועיים. כיום כ-70% מבוגרי ביה"ס זכאים לתעודת בגרות.

קלרה יונה-משומר, מייסדי ביה"ס ומנהלתו במשך כעשור, פיתחה במהלך שנות עבודתה מודל לשעות החברה בבית"ס, שלטענתה הוא סוד ההצלחה שלו. לדבריה, המודל מושתת על העצמה אישית, היכרות מעמיקה עם התלמידים, הדדיות, דיאלוג אמיתי, סבלנות וסובלנות, כמו גם הימנעות משיפוטיות.

בימים אלו יצאה לאור סדרת ספרים בשם "שעת דיאלוג", המרכזת את הכלים ליישום המודל. כל אחד מהספרים בסדרה מותאם לשכבת גיל, מכיתה ז' ועד י"ב, וכולל מגוון הצעות להפעלות וסדנאות

בסוגיות המעסיקות את בני הנוער בגיל זה, שחלקן נחשבות כבעייתיות ומורים חוששים לעתים להתמודד עמן. כך, למשל, בספר המיועד לשכבת ט', ניתן למצוא הפעלות בנושאים כמו: "הכיתה כקבוצה חברתית", "האם אני מסוגל לבטא רגשות בקבוצה", "יחסים בין המינים", "יחסי הורים ומתבגרים", "סטריאוטיפים מגדריים", "עוני ופער חברתיים" ו"הטרדה מינית". להפעלות מצורפים קטעי קריאה, קטעי עיתונות והצעות לצפייה בסרטונים בנושאים השונים, שניתן לעשות בהם שימוש בשיעורים.

"זרעים של געגועים ושיבה הביתה"

שי לתלמיד ט"ו בשבט 2012

שקיות זרעי פרחים בעטיפה צבעונית
כולל הדפסת שם וסמל ביה"ס

טל: 0772019082 פקס: 0772019083 נייד: 054-7580062 info@ltp.co.il

250 שקיות - 4 ש"ח לשקית
500 שקיות - 3.5 ש"ח לשקית
750 שקיות - 2.5 ש"ח לשקית
1000 שקיות - 1.9 ש"ח לשקית

■ בבתי"ס העל יסודיים בשוהם מתקיים "חודש המאבק בסמים ואלכוהול" – חודש המאבק בסמים ואלכוהול נפתח בשבוע שעבר בבתי"ס העל יסודיים בשוהם. במסגרת הפעילות ישתתפו כל שכבות הגיל בתיכון שוהם בהרצאות בנושא אלימות ואלכוהול, מטעם עמותת "אפשר", המטפלת בנפגעי אלכוהול. בנוסף יצפו תלמידי שכבת י' בהצגה "אילו יכולתי", של מנחת קבוצות בפסיכודרמה, רות גנאל. ההצגה עוסקת בשלוש נערות המתנסות בשימוש בסמים. כמו כן ייפגשו התלמידים עם מכור לסמים שנגמל. תלמידי שכבות י"א וי"ב בתיכון יצפו בהצגה "חיים רק פעם אחת", של תיאטרון אורנה פורת. ההצגה מספרת את סיפור האהבה של שני בני נוער, המסתיים בתאונת דרכים בעקבות ליל שכרות.

בחטיבת הביניים יהל"ם ישתתפו תלמידי שכבת ז' בפעילויות בנושא נזקי עישון נרגילות וסגריות, תלמידי שכבת ח' יצפו בסדנה בנושא ב"מיתוסים ולחץ חברתי בנושא האלכוהול", ותלמידי שכבת ט' יצפו בהצגה "אילו יכולתי".

פעילות מניעה והסברה תתקיים גם בישיבה התיכונית ובאולפנת שלהבת. הורי התלמידים ישתתפו בהרצאה של עורכת הדין אלה שוורצמן, שתעסוק בהיבטים המשפטיים של חוק האלכוהול, ובתפקיד ההורים למנוע צריכת אלכוהול אצל ילדיהם.

בערב הסילבסטר, שבו נוהגים בני נוער רבים לחגוג בשתיית אלכוהול, יובילו חברי מועצת הנוער בשוהם קמפיין בנושא "אלכוהול ונהיגה". במסגרת הקמפיין יחלקו חברי המועצה לבני נוער היוצאים לבלות ברכבם "נשיפונים". מדובר במוצר בצורת מבחנה, עם פיית נשיפה, המשמש לבדיקה ובקרה של רמת האלכוהול בגוף. כמו כן תחלק מועצת הנוער עלוני מידע בנושא צריכת סמים ואלכוהול בערב הוקרה לנוער מתנדב, שכותרתו "נוער שוהם אומר לא לסמים ואלכוהול".

בתחילת החודש הבא גם ישתתפו כ-50 בני נוער משכבות ט' ו-י' בבתי"ס העל יסודיים בשוהם בסמינר "עמיתים". מטרת הסמינר היא להקנות לבני הנוער כלים וידע בנושא מניעת סמים ואלכוהול, במטרה להכשיר אותם לפעולות מניעה בקרב בני גילם.

הפעילויות מבוצעות על ידי אגף החינוך, בשיתוף עם יחידת הנוער בחברה העירונית חמש, בתי"ס, תנועות הנוער ומשטרת ישראל.

■ פרס של אמנסטי הוענק לתלמידי אילן רמון חדרה – שכבת כיתות ה' בבי"ס אילן רמון בחדרה, קיבלה בשבוע שעבר פרס מארגון אמנסטי אינטרנשיונל בישראל. התלמידים זכו בתחרות של אמנסטי בשם "נעמדים למען חופש הביטוי", המתקיימת במסגרת התוכנית "ילדים למען ילדים" של הארגון.

במסגרת התחרות התבקשו בתי"ס לצלם תמונה אווירית, שבה התלמידים יוצרים בגופם מסר המתייחס לחופש הביטוי. הפרס הוענק לתלמידי בי"ס אילן רמון עבור חשיבה יצירתית, שיתוף כלל תלמידי ביה"ס בפעילות, קישור המסר לאורח החיים הבית ספרי והשקעה רבה בהפקה.

"ילדים למען ילדים" היא תוכנית ערכית בינלאומית, שמפעיל ארגון אמנסטי. התוכנית אמורה לסייע לילדים במצבי סיכון ברחבי העולם. אחת לחודש נשלח לבתי"ס המשתתפים בתוכנית תיאור מקרה אמיתי של הפרת זכויות ילדים במדינה כלשהי, מידע על המדינה, היבשת שבה היא נמצאת, ומפות להמחשה. תוכנית "ילדים למען ילדים" עוסקת בפגיעה בזכויות אדם יסודיות בלבד. התלמידים מתבקשים לכתוב מכתבים לגורמים העשויים לסייע בפתרון הבעיה, למשל לשגריר המדינה בישראל. הפעילות למען זכויות אדם מפתחת בתלמידים מיומנויות כתיבה

וערכים, כמו אכפתיות וסובלנות. לא אחת נשלחת תשובה ישירה מנציג המדינה שאליו פנו התלמידים לבתי"ס, מה שמגביר אצלם את המוטיבציה להמשיך ולפעול למען זכויות האדם. תשובה כזו התקבלה לאחרונה בבי"ס אילן רמון משגריר סלובניה בישראל, בעקבות מכתבים שכתבו לו התלמידים בנושא אי-קיום זכותם הבסיסית של ילדי הצוענים בארצו לקבל שירותי חינוך. שגריר סלובניה ביקש להיפגש עם התלמידים ואף הביע נכונות לבקר בביה"ס למטרה זאת.

■ יוזמה לשיפור חזית ביה"ס – הכניסה לביה"ס דינור בחולון עוצבה לאחרונה על ידי הצייר והקריקטוריסט דודי שמאי. המיזם נערך כחלק מתוכנית עירונית לשיפור חזיתות מוסדות החינוך בחולון. בי"ס דינור בחר בתמונות המשקפות את הייחודיות הבית ספרית, שהיא התמקדות באומנויות ומצוינות.

ציור של הקריקטוריסט דוד שמאי, על קיר בביה"ס דינור בחולון. (צילום: עיריית חולון)

■ התלמידים לומדים את כללי הבטיחות באש – נציגים מכיתות ה' ו-ו' בכל בתי"ס היסודיים בגן יבנה, השתתפו לאחרונה בהדרכה בנושא "כללי בטיחות באש ומניעת דליקות". ההדרכה התקיימה בתחנת כיבוי האש ברחובות, ביוזמת המועצה המקומית. במסגרת ההדרכה למדו התלמידים, כי התנאים הדרושים להיווצרות דליקה הם חום, חמצן וחומר בעירה. כמו כן למדו התלמידים מהם חומרים דליקים, אלו סוגי שריפות קיימים ועל הגורמים להצתת שריפות, כמו רשלנות, משחקי ילדים, מכשירי חשמל פגומים ואיתני הטבע. לאחר ההרצאה התנסו התלמידים בכיבוי אש חיה תוך שימוש במטפים. בסיום הפעילות הוצגו בפני התלמידים הכבאיות והציוד המשמשים את הכבאים בעבודתם. ממועצת גן יבנה נמסר, כי במהלך השבוע האחרון התקיימו הדרכות בנושא גם לתלמידי בתי"ס העל יסודיים ביישוב וצוותי בתי"ס.

■ חברי הכנסת השתתפו בדיון בביה"ס שעסק במעמדם הציבורי הנמוך – בביה"ס שבח מופת בתל אביב, מקבוצת עמל, נערך השבוע דיון, שעסק בשאלה "מדוע מעמדם של הפוליטיקאים נמוך כל כך בעיני הציבור?" בדיון השתתפו תלמידי שכבת י"ב בביה"ס וחברי הכנסת זבולון אורלב, דניאל בן סימון ורונית תירוש. כל חבר

חברי הכנסת רונית תירוש, זבולון אורלב, ודניאל בן סימון בדיון שהתקיים בבי"ס שבח מופת.

כנסת הציג את עמדתו בנוגע לחברה הישראלית ולעתידה ואת תמצית המצע של המפלגה שאותה הוא מייצג. בדיון שאלו התלמידים שאלות נוקבות בנושאים מרכזיים שבסדר היום הפוליטי והחברתי בישראל, למשל לגבי מעמדן של נשים בישראל והדרתן, המחאה החברתית, והמשמעות של נשיא לשעבר שמרצה עונש בכלא. את האירוע הנחה מנהל ביה"ס, דב אורבך.

לדבריו: "מדובר בפאנל חשוב ומעשיר עבור התלמידים, שיוכלו לראות ולשמע פוליטיקאים בכירים, לשאול שאלות, ולהביע את דעתם על נושאים שנוגעים לכולנו, כמו מה שקורה בחברה הישראלית".

■ לתקן – מנהל אגף הביטחון במשה"ח, אריה מור, ויועץ שר החינוך למגזר הלא יהודי, סאהר איסמעיל, ביקרו בשבוע שעבר בטמרה ובסכנין. בביקור השתתפו גם קב"ט מחוז צפון, אהוד בן יצחק, וקב"ט המחוז למגזר הלא יהודי, רפיק סעיד. מטרת הסיור הייתה לבחון את תהליך ההכנה, המתקיים בתיכונים בשני היישובים, לקראת הצבת מאבטחים ב-8.1.2012. מהמחוז נמסר, כי מדובר במהלך ארבע שתי, שבמסגרתו יוצבו מאבטחים בכל בתי"ס במגזר הערבי, כמו במגזר היהודי. את המהלך הוביל שר החינוך, גדעון סער, ואשרה לאחרונה הממשלה. לדברי מנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, ההחלטה להציב מאבטחים בבתי"ס במגזר הערבי, תסייע לצמצום האלימות ולהגברת תחושת הביטחון והמוגנות בקרב התלמידים ועובדי ההוראה כאחד. לדבריה, הצבת המאבטחים תסייע גם לצמצום פגמים בין מגזרים, ולתקן תחושה של קיפוח במגזר הערבי.

מנח"י

■ משלבים – ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, נפגש לאחרונה עם מנכ"לית ארגון "צו פיוס", עליזה גרשון. הארגון מוביל בשנים האחרונות הקמת בתי"ס ברחבי הארץ של "החינוך המשלב". בבתי"ס לומדים ביחד תלמידים חילוניים ודתיים. ארגון צו פיוס מעניק ייעוץ מקצועי וליווי בתהליך הקמתם וביסוסם של בתי"ס. בנושא זה אמר במפגש ראש עיריית ירושלים, "בירושלים ישנם בתי"ס מהאיכותיים בארץ, המשלבים תלמידים דתיים וחילוניים, ויש להם ביקושים גדולים. אפעל להמשך המגמה בבתי"ס הקיימים ובבתי"ס חדשים". ברקת הוסיף, כי הקמת בתי"ס משותפים לחילוניים ודתיים בירושלים, תלויה ברמת הביקוש, וכן בהשתלבותם בתפיסה החינוכית העירונית אותה מובילה מנח"י. מנכ"לית צו פיוס ציינה, כי הארגון יירתם לסייע לגורמים המקצועיים בעירייה למימוש יעד זה. בירושלים פועלים מספר בתי"ס משלבים ובהם; קשת, רעות, גבעת גונן וארגונינה. כיום פועלים למעלה מ-20 בתי"ס משלבים ברחבי הארץ.

■ אומנים צעירים – תלמיד תיכון הישראלי למדעים ולאומנויות בירושלים, אלמוג סגל, זכה לאחרונה במקום הראשון בתחרות שופן לפסנתרנים צעירים עד גיל 18, שהתקיימה בתל אביב. התחרות הישראלית היא ענף של תחרות שופן הבינלאומית, המתקיימת בוורשה שבפולין מדי שנה. כמו כן בוגרת י"ב בבית"ס אשתקד, נועה שיפרין, זכתה בשבוע שעבר בתחרות ליוצרים צעירים באומנויות הפלסטיות, שעורך מוזיאון הכט באוניברסיטת חיפה. עבודת צילום, שיצרה שיפרין בעת לימודיה

בתיכון, בשם "לבושות", תוצג במוזיאון. מהתיכון הישראלי למדעים ואומנויות נמסר, כי הצטיינותם של תלמידי ביה"ס במגמות המדעים, אומנות, מוזיקה ומדעי הרוח, זוכה בהכרה בפרסים רבים מדי שנה. כך, למשל, זכו בחודש שעבר ארבעה מתלמידי התיכון בפרס שזר לעבודות גמר בהיסטוריה.

מחוז מרכז

■ ביקרו – שר החינוך, גדעון סער, ומנהלת המחוז, ד"ר סולי נתן, סיירו בשבוע שעבר במוסדות החינוך במועצה האזורית עמק חפר ובמועצה המקומית אליכין. אל הסיור הצטרפו ראש מועצת עמק חפר, רני אידן, וראש מועצת אליכין, מוטי חי. הביקור החל בתיכון מעיין שחר, בקיבוץ עין החורש. בבית"ס השתתפו שר החינוך ומנהלת המחוז בשיעור אנגלית של תלמידי כיתה י'. כמו כן קיים שר החינוך בתיכון מפגש עם מנהלי בתי"ס בעמק חפר. בהמשך ביקרו האורחים

תלמיד התיכון הישראלי למדעים ואומנויות, אלמוג סגל, מקבל את הפרס הראשון בתחרות שופן לפסנתרנים צעירים.

בבי"ס קדם במושב בארותיים, שבו צפו בלמידה בחברותא בשיעור מורשת בנושא פרשת השבוע. בסיום היום ביקר השר בבי"ס רמב"ם באליכין, שבו חנך חדר מדעים חדש. מהמועצה האזורית נמסר, כי במהלך הביקור הודיע סער, שמשה"ח אישר תקציב של כ-14 מיליון ש"ח לבניית 24 כיתות חדשות בבתי"ס בעמק חפר. התקציב נועד לתת מענה לגידול הדמוגרפי הניכר במספר תלמידי המועצה האזורית בשנים האחרונות.

מחוז תל אביב

■ שיפור במיצ"ב – נתוני מבחני המיצ"ב אשתקד בפילוח יישובי, התקבלו לאחרונה בעיריית אור יהודה. מהעירייה נמסר, כי חל שיפור ניכר בהישגי התלמידים. עוד נמסר, כי על פי הנתונים, ההישגים של שלושה בתי"ס יסודיים בחינוך הממלכתי ובי"ס אחד מהחינוך הממלכתי-דתי נמצאים בעשירון העליון הארצי, ובצמרת 100 בתי"ס בעלי ההישגים הטובים ביותר. בי"ס נוסף ממוקם בעשירון התשיעי. מהעירייה נמסר עוד, כי בשאלון האקלים החינוכי הבית ספרי שבמיצ"ב, נמצאה ירידה ניכרת

בתחושת היעדר המוגנות והמעורבות באירועי אלימות בקרב התלמידים בבתי"ס היסודיים באור יהודה. בתחומים אלו נמצאים בתי"ס ביישוב הרבה מתחת לממוצע הארצי. באגף החינוך בעירייה מייחסים את השיפור בהישגים לעבודה המשותפת בשנים האחרונות של הנהגת העיר, מחוז תל אביב והצוותים המקצועיים בעיר. העבודה התמקדה בעיקר בטיפול האוריינות,

ראש מועצת עמק חפר, רני אידן, שר החינוך, גדעון סער, ומנהלת מחוז מרכז, ד"ר סולי נתן, במהלך הביקור בתיכון מעיין שחר בעין החורש.

תחום שבו זוהה קושי אצל התלמידים. במסגרת זו הופעלו תוכניות ייחודיות בעלות של מיליוני שקלים, במימון העירייה, בשיתוף מכון חדד באוניברסיטת בר אילן, קרן לגאסי ועמותת פו"ש.

כדאי לדעת

■ "גאווה ישראלית"; הרצאות על מיטב

ההמצאות הישראליות – מחפשים הרצאה מדליקה לבית הספר המשלבת צינות, טכנולוגיה והומור? "גאווה ישראלית" זו ההרצאה בשבילכם! בהרצאה אנו מציגים את מיטב ההמצאות של מוחות ארצנו, ששינו את פני העולם. שערי הטכנולוגיה, הרפואה, החקלאות והצבא נפתחים לעיני התלמידים וחושפים עולמות מרתקים. החל מהדיסק-און-קי, דרך הטפטפות ועד גולות המצלמה המשדרת תמונות מתוך מערכת העיכול! אנו משלבים ותיק אל מול חדש תוך הדגמת המוצרים עצמם בשילוב סרטונים, מוזיקה ו... הרבה הומור.

פרטים נוספים באתר: www.israeli.org.il; לימור שנהר 050-3377120

■ אל-עכו; חוויה מרתקת בסמטאות עכו העתיקה

– אריאל הדרי מזמין אתכם לחוויה מקסימה בעכו העתיקה בכל אחד מימות השנה. מדובר במשחק סמטאות רגלי בין ובתוך מרבית אתריה של העיר הקומפקטית הזו. משך הפעילות כשעתיים-שלוש. משתתפי המשחק מובילים את חבריהם למסלול על פי כתב חידה. זוהי חוויה מסקרנת ומאתגרת המותאמת למגוון משתתפים; לילדים ולתלמידים, למשפחות ולקבוצות.

לפרטים נוספים; טל' – 050-5667291 ובאתר WWW.EL-AKKO.INFO